ЕВРЕЙЛӘРГӘ ХАТ

Аллаһы Улы – фәрештәләрдән өлкәнрәк

1 1 Аллаһы борынгы заманда пәйгамбәрләр аша ата-бабала-
рыбызга күп мәртәбәләр һәм күп төрле сөйләде. 2 Шушы
соңгы көннәрдә Ул безгә бөтен нәрсәнең варисы итеп
куйган Улы аша сөйләде. Аллаһы галәмне Улы аша барлыкка
китерде. 3 Аның Улы – Аллаһының даны чәчкән яктылык вә
Аллаһының төп-төгәл чагылышы. Ул һәммә нәрсәне Үзенең
кодрәтле сүзе белән тотып тора. Кешеләрне гөнаһларыннан
чистарткач, Ул күктә Мәһабәт Аллаһының уң ягына утырды.
4 Ул фәрештәләрдән никадәр өлкәнрәк булса, Аның исеме алар
исеменнән шулкадәр югарырак тора.
5 Чөнки фәрештәләрнең берәрсенә кайчан да булса:

«Син – Минем Улым,
бүген Мин Сине тудырдым», –

дип әйткәнме Аллаһы? Һәм тагын фәрештәләрнең кайсы ту-
рында да булса:

«Мин – Аның Атасы булачакмын,
ә Ул Минем Улым булачак», –

дип әйткәнме Аллаһы? 6 Дөньяга Үзенең беренче туган Улын
китергәндә, Аллаһы:

«Барлык Аллаһы фәрештәләре Аңарга
табынсын», –

ди. 7 Фәрештәләр турында Аллаһы:

«Аллаһы Үзенең фәрештәләрен җилләр итә,
хезмәтчеләрен янып торган ялкын итә», –

ди. 8 Улы турында исә:

«Йа Аллаһым, Патшалыгың мәңгелек;
Синең хакимлегең гадел, –

ди.

9 – Син хаклыкны сөйдең, канунсызлыкны
көралмадың.
Шуңа күрә Аллаһы, Синең Аллаһың,
Сиңа иптәшләреңә караганда

зуррак шатлык бүләк итте*».
10 Аллаһы тагын болай ди:
«Йа Раббым, башта Син җирнең нигезләрен,
кулларың белән күкләрне бар иттең.
11 Алар бетәр, ә Син исә мәңге калырсың.
Алар һәммәсе дә кием кебек тузып бетәчәк.
12 Син аларны өс киеме кебек итеп төреп алачаксың,
алар кием кебек алыштырылачак,
Син исә гел бер төрле калачаксың,
Синең гомерең мәңге бетмәячәк».
13 Фәрештәләрнең берәрсенә Аллаһы кайчан да булса:
«Дошманнарыңны Синең аяк астыңа баскыч итеп
салганчы,
утыр Минем уң ягымда», –
дигәнмени? 14 Фәрештәләр – котылуны мирас итеп алачак зат-
ларга хезмәт итү өчен җибәрелгән рухлар түгелмени?

Бөек коткарылу

2 1 Шуңа күрә, туры юлдан чыкмас өчен, ишеткәннәребезгә
аеруча игътибарлы булырга тиешбез. 2 Чөнки фәрештәләр
аша җиткерелгән сүз дөрес булып, һәртөрле җинаять вә
тыңлаусызлык тиешле җәзасын алган икән, 3 шундый бөек
коткарылу белән исәпләшмәсәк, җәзадан без ничек котылып
калырбыз соң? Раббы Үзе кешеләргә бу хакта беренче булып
хәбәр җиткерде. Һәм Раббы әйткәнне ишеткән кешеләр бу кот-
карылуның чын булуын безгә исбат иттеләр. 4 Аллаһы Үзе дә
моны безгә галәмәтләр, могҗизалар вә төрле кодрәтле гамәлләр
кылып, Изге Рухтан килгән бүләкләрне Үз ихтыяры буенча бү-
леп бирү юлы белән исбат итте.

Гайсә кешеләрне коткарылуга алып бара

5 Аллаһы без хәзер сөйли торган киләчәк дөньяны фәрештә-
ләр кулына тапшырмады. 6 Әмма кемдер кайдадыр Изге язмада
әйткән:
«Син ни өчен кеше турында кайгыртасың?
Син нигә адәм улы турында уйлыйсың?
7 Син аны беркадәр вакытка фәрештәләрдән түбәнрәк
куйдың;
Син аның башына дан вә кадер-хөрмәт таҗын кидердең,
8 һәммәсен дә аның кулына тапшырдың».

---

* 1:9 *Сиңа иптәшләреңә караганда зуррак шатлык бүләк итте* – грек телендә сүзгә-сүз: «Шатлык мае белән майлап, Сине иптәшләреңә караганда өстенрәк куйды».

Бар нәрсәне аңа буйсындыргач, һәммәсе дә аның ихтыярына
буйсына торган булды. Ләкин әле без һәммә нәрсәнең аңарга
буйсынганын күрмибез. [9] Әмма без, Аллаһы мәрхәмәте аркасын-
да, һәр кеше өчен үлсен дип, беркадәр вакытка фәрештәләрдән
түбәнрәк куелган Гайсәне күрәбез. Хәзер без Аны газап чиккәне
һәм үлгәне аркасында дан вә кадер-хөрмәт таҗы кигән хәлдә
күрәбез.

[10] Аллаһы һәммә нәрсәне бар итә һәм саклый. Үзенә иярүче
күпләгән кешене данга илткән чагында Аның Гайсәне газаплар
аша камиллеккә ирештерүе урынлы булды. Чөнки коткарылуга
аларны Гайсә илтә. [11] Кешеләрне изге итүче Гайсә һәм Ул изге
иткән кешеләр – икесе дә бер үк Атадан. Менә ни өчен Гайсә
аларны туганнарым дип атаудан тартынмый. [12] Гайсә:

> «Синең исемеңне туганнарыма игълан итәрмен,
> гыйбадәт кылырга җыелган халык алдында
> Сиңа дан җырлармын», –

ди. [13] Ул тагын:

> «Мин Аллаһыга ышаныч баглыйм», –

ди. Ул шулай ук:

> «Менә Мин Үзем
> һәм Миңа Аллаһы биргән балаларым», –

ди.

[14] Бу балаларның каны вә тәне бар. Гайсә, Үз үлеме аша,
үлемгә баш булган иблиснең хакимлеген юк итәр өчен, [15] гомере
буена үлемнән куркып, кол булып яшәгән кешеләрне азат итәр
өчен, Үзе дә кешеләр кебек булды. [16] Чөнки Ул, әлбәттә, фәреш-
тәләргә түгел, ә Ибраһим токымына ярдәм итә. [17] Шуңа күрә,
Үзен корбан итеп, халыкның гөнаһларын йолар өчен, Аллаһы-
га хезмәт итүдә рәхим-шәфкатьле вә тугрылыклы Баш Рухани
булыр өчен, Гайсә бар нәрсәдә Үзенең туганнарына охшарга
тиеш булды. [18] Чөнки Ул Үзе дә, вәсвәсәләндерелеп, газап чик-
кәнгә күрә, вәсвәсәгә дучар булганнарга ярдәм итә ала.

Гайсә Мусадан өлкән

3 [1] Изге туганнар, сезне дә Аллаһы чакырып алган. Шуңа
күрә уйларыгызда Гайсәне – без тоткан иманның Алла-
һы җибәргән Баш Руханиен* саклагыз. [2] Ул, Муса Аллаһы
йортындагы эшләрдә тугры булган кебек үк, Үзен билгеләгән
Аллаһыга тугры булды. [3] Йортны төзүчегә йортның үзенә кара-
ганда күбрәк хөрмәт күрсәтелгән кебек, Гайсә Мусага караганда

---

* 3:1 *Аллаһы җибәргән Баш Руханиен* – Бу сүзләрне грек теленнән «Рәсүлен һәм Баш Руханиен» дип тә аңларга мөмкин.

олырак хөрмәткә лаек дип саналды. 4 Әлбәттә, һәрбер йортны
кем дә булса берәү сала, ә һәммә нәрсәне Аллаһы бар кылган.
5 Муса Аллаһы йортында тугры хезмәтче иде һәм Мусаның эш-
ләре Аллаһы киләчәктә әйтәчәк нәрсәләргә шаһитлек булды.
6 Ә Мәсих Аллаһы йорты өчен җаваплы Угыл буларак тугры-
лыклы; Аның йорты исә – без, әгәр дә инде кыюлыкны вә
өметкә ышанычыбызны ахырга кадәр сакласак.

Ышанмаучы булуга каршы кисәтү

7 Шулай итеп, Изге Рух әйткәнчә,
«Бүген Аллаһының тавышын ишетәсез икән,
8 чүлдәге сынау көнендә Аллаһыга каршы чыккандагы кебек,
үҗәтләнмәгез,
9 анда сезнең ата-бабаларыгыз Мине сынадылар
вә Минем кырык ел буена нәрсә эшләгәнемне күрделәр.
10 Шуның өчен Минем бу кешеләргә ачуым чыкты
һәм Мин: „Аларның күңелләре һәрвакыт ялгыш уйлый,
алар Мин күрсәткән юлларны белмәделәр“, – дидем.
11 Шуның өчен Мин, ачуым чыгып:
„Алар беркайчан да
Минем тынычлыгыма кермәячәкләр“, – дип ант иттем».

12 Сак булыгыз, имандашлар, берегездә дә тере Аллаһыдан
баш тарткан, явыз, ышанмый торган йөрәк булмасын. 13 Кире-
сенчә, «бүген» дигән сүз әле гамәлдә булганда, сезнең берегез
дә, гөнаһ алдауларына бирелеп, киреләнмәсен өчен, бер-бере-
гезне һәр көнне дәртләндереп торыгыз. 14 Чөнки без барыбыз
да, әгәр дә ахырга кадәр баштагы ышанычыбызга нык тотын-
сак, Гайсә белән бер үк юлдан барачакбыз. 15 Изге язмада әй-
телгәнчә:

«Әгәр дә сез бүген Аллаһының тавышын ишетәсез икән,
Аллаһыга каршы чыккандагы кебек үҗәтләнмәгез».

16 Аллаһы тавышын ишетеп, Аңа каршы баш күтәргән кеше-
ләр кемнәр иде соң? Муса Мисырдан алып чыккан кешеләр
түгел идемени алар? 17 Аллаһы кырык ел буена кемгә ачулы
булды соң? Гөнаһ кылып, чүлдә үлеп калган кешеләргә түгел-
ме? 18 Алар Минем тынычлыгыма беркайчан да кермәячәк, дип
кем турында ант итте соң Аллаһы? Сүз тыңламаучылар хакында
түгелмени? 19 Шулай итеп, ышанмаулары өчен, аларның Алла-
һының ял итү урынына керә алмаганын күрәбез.

Аллаһы халкы өчен тынычлык

4

1 Шулай итеп, Аллаһының безгә тынычлык, ял бирү ха-
кындагы вәгъдәсе әле үз көчендә калганга күрә, берәребез
аны алудан мәхрүм ителә дип табылмасын өчен, сак бу-
лыйк. 2 Исраиллеләргә җиткерелгән кебек, Яхшы хәбәр безгә
дә җиткерелде, ләкин алар ул хәбәрне ишетсәләр дә, файдасы
булмады, чөнки алар хәбәрне тыңлаучыларның ышануын ур-
таклашмадылар. 3 Без исә, ышануыбыз аркасында, Аллаһының
тынычлыгын кабул итәбез.

Аллаһы:

«Ачуым чыгып, Мин ант иттем:
алар беркайчан да Минем тынычлыгымны кабул
итмәячәк», –

диде. Гәрчә, дөньяны бар иткәннән соң, Аның эшләре инде
тәмамланган булса да, Ул шулай дип әйтте. 4 Бер урында атна-
ның җиденче көне турында болай дип язылган бит: «Җиденче
көнне Аллаһы Үзенең барлык эшләреннән ял итте». 5 Шунда
ук тагын: «Бу кешеләр беркайчан да Минем тынычлыгымны
кабул итмәячәк», – дип язылган.

6 Яхшы хәбәрне элегрәк ишеткән кешеләр, тыңлаусызлык-
лары өчен, Аллаһының тынычлыгын кабул итмәделәр. Ләкин
кайберәүләрнең аны кабул итәчәкләре дөрес булганлыктан,
7 Аллаһы тагын билгеле бер көнне – «бүгенге көн»не билгеләде.
Күп еллар узганнан соң бу хакта Ул Давыт аша белдерде, инде
әйтелгәнчә:

«Сез бүген Аллаһының тавышын ишетәсез икән,
үҗәтләнмәгез».

8 Чөнки халыкка тынычлыкны Ешуа китергән булса, Аллаһы
бүтән көн хакында әйтмәс иде. 9 Алай булгач, Аллаһы халкы
өчен шимбә көн ял булачак. 10 Чөнки Аллаһының тынычлыгын
кабул иткән кеше, Аллаһы Үзенең эшләреннән ял иткән кебек,
үз эшләреннән соң ял итәчәк. 11 Шуңа күрә, Аның тынычлыгын
алу өчен бар көчебезне куйыйк, тыңлаусызлар үрнәгенә ияргән
өчен беркем дә аннан мәхрүм калмасын.

12 Чөнки Аллаһының сүзе тере вә куәтле; ул ике ягы да үткен
теләсә нинди кылычтан да үткенрәк. Ул безнең эчебезгә шул-
кадәр тирән үтеп керә ки, җанны рухтан, буыннарны сөяк
җелегеннән аера. Ул безнең йөрәгебездәге уй-фикерләребезне
хөкем итә. 13 Аллаһының күзеннән кача алырлык берни дә юк,
Аның алдында бар нәрсә ачык вә ничек булса шулай күренә.
Без Аңа хисап бирәчәкбез.

Гайсә – бөек Баш Рухани

14 Безнең күкләр аша узган бөек Баш Руханиебыз – Аллаһы
Улы Гайсәбез бар, шуңа күрә, үзебез тоткан иманга тугрылык-
лы булып калыйк. 15 Безнең Баш Руханиебыз безнең җитешмә-
гән якларыбызны аңламаучы, безгә теләктәшлек итә белмәүче
Зат түгел. Ул безнең кебек үк сыналды, ләкин һич кенә дә
гөнаһ кылмады. 16 Шулай итеп, ярдәм кирәк булганда шәфкать
алу һәм мәрхәмәт табу өчен, ышаныч белән мәрхәмәт тәхете
янына барыйк.

5 1 Һәр баш рухани, кешеләр арасыннан сайланып, Аллаһыга
хезмәт итү өчен кешеләрнең вәкиле итеп куела; һәм ул, ке-
шеләрнең гөнаһлары өчен, Аллаһыга бүләк вә корбаннар
бирә. 2 Андый баш рухани белмәүчеләрне дә, туры юлдан тай-
пылучыларны да аңлый ала, чөнки ул үзе дә көчсез бер бәндә
генәдер. 3 Шуңа күрә ул үз гөнаһлары өчен дә, халыкның гө-
наһлары өчен дә корбан китерергә тиеш.

4 Мондый хөрмәтле бурычны кеше үз өстенә үзе йөкли ал-
мый, аны, үз вакытында Һарунны сайлаган кебек, Аллаһы Үзе
билгеләп куя. 5 Шулай итеп, Баш Рухани булу хөрмәтен Гайсә
Үз өстенә Үзе алмады, киресенчә, Аллаһы Аңарга:

«Син – Минем Улым,
бүген Мин Сине тудырдым», –

диде. 6 Аннары тагын Изге язмадагы икенче бер урында Аллаһы:

«Мәлик-Садыйк ничек рухани булса,
Син дә мәңгегә Рухани буласың», –

диде.

7 Җирдә яшәгән чагында Гайсә, күз яшьләре белән кычкы-
рып елап, Үзен үлемнән коткара алачак Аллаһыга дога кылды
һәм ялварды, Аллаһы ихтыярына буйсынучы буларак, Аның ял-
варуы Аллаһыга барып иреште. 8 Аллаһы Улы булса да, Ул Үз
газаплары аша тыңлаучан булырга өйрәнде һәм, 9 камиллеккә
ирешкәннән соң, Үзенә тыңлаучан булган һәркем өчен мәңге-
лек котылу чыганагы булды. 10 Ул, Мәлик-Садыйк ничек рухани
булса, шулай Аллаһы тарафыннан Баш Рухани итеп билгеләнде.

Дөрес юлдан читкә тайпылу турында кисәтү

11 Бу хакта күп сөйләргә кирәк иде, ләкин сезгә аңлатуы бик
кыен, чөнки сез сөйләгәнне бик авыр аңлый башладыгыз. 12 Уз-
ган вакытка карасак, сез инде үзегез өйрәтүче булырга тиеш
идегез, ләкин әлегә сезнең үзегезне Аллаһы тәгълиматының иң
беренче дәресләренә өйрәтергә кирәк. Сезгә каты азык түгел,
сөт бирергә кирәк. 13 Сөт белән туенучы кеше хак белән ялган

арасындагы аерманы сизә алмый. [14] Каты азык исә өлкәннәр
өчен; алар тормыш итү тәҗрибәсе аша яхшылык белән яман-
лыкны аерырга өйрәнәләр.

6 [1-2] Шуңа күрә, Мәсих тәгълиматының иң башлангыч
өлешен калдырып, камилрәгенә күчик. Үлемгә китерүче
эшләрдән тәүбә итүгә, Аллаһыга инануга, шулай ук суга
чумдырылу йолалары, кулларны кую*, үлгәннәрнең терелүе вә
мәңгелек хөкем турындагы тәгълиматка янә нигез сала башла-
мыйк инде. [3] Аллаһы Үзе рөхсәт итсә, без алга таба китик.

[4] Инде бер мәртәбә Аллаһы хәбәрен хак дип таныган, күк
бүләгенең тәмен татыган, Изге Рухта катнашкан, [5] Аллаһының
яхшы сүзен вә киләчәк дөнья көчләренең тәэсирен татыган, [6] ә
аннары дөрес юлдан читкә тайпылган кешеләрне яңадан тәү-
бәгә китерергә мөмкин түгел, чөнки Аллаһы Улын алар үзләре
яңадан хачка кадаклыйлар, Аны бөтен халык алдында мәсхә-
рәлиләр.

[7] Яңгыр мул итеп сугарган җир, дымны үзенә сеңдереп, җир
кем өчен эшкәртелсә, шул кешегә файдалы уңыш бирсә, Алла-
һының фатихасын ала. [8] Ләкин әгәр бу җирдә шайтан таягы вә
чәнечкеле куаклар үсә торган булса, аның бернинди дә файда-
сы юк. Аны каргыш көтә, ахыр килеп, ул җирне яндырырлар.

[9] Ләкин, сөеклеләрем минем, шулай дип әйтсәк тә, сезнең
хәлегез әйбәтрәк вә ул сезне коткарылуга илтә дип ышанабыз.
[10] Аллаһы гаделсез түгел. Ул сезнең хезмәтләрегезне дә, иман-
дашларыгызга ярдәм кылганыгыз вә ярдәм кылуны дәвам
итүегез аша Аңа булган мәхәббәтегезне күрсәткәнегезне дә
онытмаячак.

[11] Без сезнең һәрберегезнең ахырга кадәр, өметегезнең ту-
лысынча тормышка ашуына кадәр, тырышлык куюын телибез.
[12] Ялкау булмагыз, бәлки, иманлы вә түземле булулары белән
үзләренә вәгъдә ителгәнне алучы кешеләр үрнәгенә иярегез.

Аллаһының ышанычлы вәгъдәсе

[13] Ибраһимга вәгъдәсен биргәндә Аллаһы, ант итәрлек юга-
рырак һичкем булмаганлыктан, Үз-Үзе белән ант итте. [14] Ул:
«Мин сиңа фатиха өстенә фатиха бирәм. Мин синең токымың-
ны ишәйткәннән-ишәйтәчәкмен», – диде. [15] Һәм Ибраһим,
сабырлык белән көткәннән соң, вәгъдә ителгәнне алды. [16] Ке-
шеләр үзләреннән югарырак зат белән ант итәләр, ул ант әй-
телгәнне раслый вә һәртөрле бәхәсләргә чик куя. [17] Шуңа күрә

---

* 6:2 *Кулларны кую* – Аллаһы хезмәтенә билгеләнгән кешеләргә шу-
шы хәрәкәт аркылы фатиха һәм куәт бирелә.

Аллаһы Үз максатының үзгәрешсез булуын Аллаһы вәгъдә ит-
кәнне алачак кешеләр аңласын өчен, аны ант биреп раслады.
18 Ике үзгәрешсез нәрсә – вәгъдә һәм ант турында Аллаһы
һич тә ялганлый алмый. Алар безне, Аллаһыга сыенганнарны,
алдыбызда торган өметкә нык тотынырга дәртләндерә. 19 Бу
өмет безнең җаныбызның ышанычлы вә ныклы якоре сыман.
Ул пәрдә артындагы Иң изге урынга керә. 20 Гайсә анда, безнең
хакка, бездән алдарак керде. Мәлик-Садыйк ничек баш рухани
булса, Гайсә дә мәңгегә Баш Рухани булды.

Мәлик-Садыйк рухани

7 1 Бу Мәлик-Садыйк, Шалим патшасы, Аллаһы Тәгаләнең
рухание иде, ул, патшаларны тар-мар итеп кайтып кил-
гән Ибраһимны очратып, аңа фатихасын бирде. 2 Ибраһим
аңарга сугышта тапкан байлыгының уннан бер өлешен бирде.
Аның «Мәлик-Садыйк» дигән исеме «хаклык патшасы» дигән-
не, ә «Шалим патшасы» – «иминлек патшасы» дигәнне аңлата.
3 Мәлик-Садыйкның әти-әнисе дә, ата-бабалары да билгесез.
Аның гомеренең башы вә ахыры турында да берни мәгълүм
түгел, ул, Аллаһы Улы кебек, мәңге рухани булып кала.

4 Аның никадәр бөек икәнлеген күрдегезме инде! Хәтта ыруг
башлыгы Ибраһим да аңа сугышта тапкан байлыгының иң ях-
шысыннан уннан бер өлешен бирде. 5 Соңыннан рухани булган
Леви токымы угыллары, канун кушуы буенча, туганнарыннан,
алар да Ибраһим токымыннан булсалар да, табышының уннан
бер өлешен алырга тиеш. 6 Мәлик-Садыйк рухани исә, Леви
токымыннан булмаса да, Ибраһим табышының уннан бер өле-
шен кабул итте һәм аңа, Аллаһының вәгъдәсен кабул иткән
кешегә, фатихасын бирде. 7 Фатиханы бирүче кеше һичшик-
сез аны кабул итүчедән өстенрәк була. 8 Беренче очракта та-
бышның уннан бер өлешен үләсе руханилар җыйды, ә икенче
очракта уннан бер өлешен, Изге язма шаһитлек иткәнчә, мәңге
яшәүче кеше алды. 9 Күпмедер мәгънәдә, Леви хәтта үзе дә та-
бышының уннан бер өлешен Ибраһим аша Мәлик-Садыйкка
түләгән, дип әйтергә була. 10 Чөнки Мәлик-Садыйк Ибраһим-
ны очраткан вакытта Леви әле тумаган булса да, ул инде үзенең
ата-бабасы Ибраһимның тәнендә иде.

Мәлик-Садыйк кебек Рухани Гайсә

11 Әгәр дә левиле руханилар хезмәте аша камиллеккә иреше-
ләргә мөмкин булса (чөнки Муса кануны левиле руханилык
белән тыгыз бәйләнештә бирелгән булган), Һарун кебек түгел,
ә Мәлик-Садыйк кебек икенче Руханиның килүенә ихтыяҗ

тумас иде. [12] Чөнки руханилык үзгәрсә, канун да һичшиксез
үзгәрә. [13] Ә без сөйләгән Зат икенче бер ырудан иде, ул ырудан
беркем дә корбан китерү урыны янында хезмәт итмәде. [14] Без-
нең Раббыбыз бит Яһүд ыруыннан чыкты, ә Муса, руханилар
турында сөйләгәндә, бу ыру турында берни дә әйтмәгән.

[15] Моның шулай икәнлеге Мәлик-Садыйк кебек яңа Рухани
килгәч тагын да ачыграк, аңлаешлырак булды. [16] Ул кешенең чы-
гышына кагылышлы канун әмере буенча түгел, ә мәңге бетми
торган яшәү көче буенча Рухани булды. [17] Аның хакында Изге
язмада: «Мәлик-Садыйк ничек рухани булса, Син дә мәңгегә
Рухани буласың», – диелгән. [18] Шуңа күрә, зәгыйфь вә файдасыз
булуы сәбәпле, элеккеге канун әмере үз көчен югалтты. [19] Муса
кануны бернине дә камилләштермәде, ә аның урынына безне
Аллаһыга ныграк якынайткан зуррак өмет барлыкка китерелде.

[20] Өстәвенә, бу Затны Рухани итеп билгеләвен Аллаһы Үзенең
анты белән раслады. Калган руханилар антсыз руханилар булды,
[21] ләкин Гайсә исә Аллаһының анты аркылы, ягъни Аллаһы Аңа:

«Раббы ант итте,
Ул Үзенең карарын үзгәртмәячәк:
„Син – мәңгелек Рухани!“» –

дигәндә Рухани булды. [22] Шул рәвешле, Аллаһы төзегән әйбәт-
рәк килешүнең ышанычлысы Гайсә булды.

[23] Башка руханилар күп иде, ләкин алар хезмәтләрен дәвам
итә алмадылар, чөнки үлә тордылар. [24] Ә Гайсә мәңге тере,
Аның руханилыгы да үзгәрешсез. [25] Шуңа күрә дә Ул үзе аркы-
лы Аллаһыга килүче кешеләрне тулысынча коткара ала. Чөнки
Ул, алар турында Аллаһыга мөрәҗәгать итеп, алар турында ял-
вару өчен һәрвакыт яши.

[26] Безгә нәкъ менә шундый Баш Рухани кирәк: Ул изге, гаеп-
сез, саф, гөнаһлылардан аерып куелган вә күктән дә югары кү-
тәрелгән. [27] Ул, бүтән баш руханилар сыман, көн саен башта
Үзенең гөнаһлары, аннары халыкның гөнаһлары өчен корбан
китерүгә мохтаҗ түгел. Ул Үзен корбан итеп, бер тапкыр һәм
мәңгелек корбан китерде. [28] Муса кануны баш рухани итеп ке-
шеләрне билгели, ә кеше ул зәгыйфь. Ә инде канунннан соң би-
релгән ант буенча, Аллаһы Улы Баш Рухани итеп билгеләнде.
Ул – мәңгелек камиллеккә ирешкән Зат.

Яңа килешүнең Баш Рухание

8 [1] Без сезгә сөйләгәннәрдә иң мөһиме – күктә Мәһабәт
Аллаһының уң ягында утыручы Баш Руханиебыз бар. [2] Ул
Изге йортта – кешеләр түгел, ә Раббы Үзе корган чын
гыйбадәт кылу чатырында хезмәт итә. [3] Һәр баш рухани бүләк

вә корбаннар китерү өчен билгеләнә. Шуңа күрә безнең Баш
Руханиебызның да корбан китерү өчен нәрсәседер булырга
тиеш иде. 4 Әгәр җирдә булса, Ул рухани булмас иде, чөнки
Муса кануны буенча корбан китерүчеләр инде бар. 5 Җирдәге
руханилар күктәге йорт үрнәгенә ияреп төзелгән Изге йортта
хезмәт итәләр, ә ул күктәге Изге йортның фәкать күләгәсе генә.
Менә шуңа күрә Мусага гыйбадәт кылу чатыры корыр алдыннан кисәтеп куелды: «Кара аны, һәммәсен дә тауда күрсәтелгән
үрнәк буенча эшлә», – диде Аллаһы. 6 Иске килешүгә караган-
да Гайсә Арадашчы булган яңа килешү әйбәтрәк булган кебек, Аңа тапшырылган хезмәт җирдәге руханилар хезмәтеннән әйбәтрәк. Яңа килешү әйбәтрәк, чөнки ул әйбәтрәк вәгъдәләргә нигезләнгән.

7 Чөнки беренче килешү кимчелексез булган булса, икенчесенә ихтыяҗ да булмас иде. 8 Ләкин Аллаһы, Үз халкыннан гаеп
табып, болай дип әйтә:

«Шундый көннәр киләчәк, ди Раббы,
Мин Исраил халкы вә Яһүд халкы белән
яңа килешү төзиячәкмен.
9 Бу килешү Мин аларның ата-бабаларын
Мисырдан җитәкләп чыгарганда төзегән килешүгә охшамаган.
Алар Минем килешүемә тугрылыклы булмадылар,
һәм Минем алардан гайрәтем чикте, ди Раббы.
10 Исраил халкы белән Мин киләчәк көннәрдә төзиячәк килешү шушы:
Үз кануннарымны Мин аларның зиһеннәренә салачакмын,
күңелләренә язып куячакмын.
Мин – аларның Аллаһысы,
ә алар Минем халкым булачак.
11 Инде беркем дә икенче берәүне, үзенең туганын:
„Раббыны танып бел“, – дип өйрәтмәячәк.
Чөнки Мине кечесеннән башлап олысына кадәр беләчәк.
12 Чөнки Мин аларның явыз эшләрен кичерәчәкмен,
кылган гөнаһларын инде беркайчан да искә алмаячакмын».

13 Бу килешүне Ул «яңа» дип атап, искесен гамәлдән чыгарды, ә гамәлдән чыгарылган һәм искергән һәр нәрсә тиздән юкка чыгачак.

Иске килешү вакытында гыйбадәт кылу

9 1 Беренче килешүнең гыйбадәт кылу хакында күрсәтмә-
ләре һәм җирдәге Изге йорты бар иде. 2 Гыйбадәт кылу
чатыры корылды, аның алгы өлешендә шәмдәл һәм Алла-
һыга багышланган икмәкләр куелган өстәл урнаштырылды. Бу
өлешне «Изге урын» дип атадылар. 3 Икенче пәрдә артында ча-
тырның «Иң изге урын» дип аталган өлеше бар иде. 4 Анда хуш
исле сумала яндыру өчен алтыннан ясалган изге өстәл вә алтын
белән капланган килешү сандыгы бар иде. Сандыкка манна*
салынган алтын савыт, Һарунның чәчәк аткан таягы һәм Аллаһы
әмерләре язылган таш такталар урнаштырылган иде. 5 Ә сандык
өстенә, Аллаһының шунда булуын сурәтләгән, күктәге канатлы
затларның сыннары куелган иде, аларның канатларыннан төш-
кән күләгә гөнаһларны йолу урынын каплап торды. Ләкин без
хәзер һәммәсен дә җентекләп сөйләп тормыйбыз.
6 Бу әйберләр менә болай урнаштырылган иде. Чатырның ал-
гы өлешенә руханилар, Аллаһыга гыйбадәт кылганда, һәркөн
керәләр. 7 Ә икенче өлешкә баш рухани гына елга бер мәртәбә
керә. Ул үзе белән кан алырга тиеш, ул үзе өчен дә, белмичә
гөнаһ кылган халык өчен дә Аллаһыга корбан итеп кан китерә.
8 Шуның белән Изге Рух әле чатырның алгы өлеше булганда
Иң изге урынга юлның әлегә ачык булмавын күрсәтә. 9 Моның
бүгенге көн өчен дә мәгънәсе бар: бүләкләр вә корбаннар ките-
релү белән Аллаһыга гыйбадәт кылучының вөҗданы сафлана ал-
мый. 10 Бу йолалар ашау-эчү, төрле юыну йолаларын гына күздә
тотты. Болар тышкы якны гына күздә тотучы кагыйдәләр иде,
һәм алар яңа тәртип урнаштырылганчы гына үз көчендә була.

Яңа килешү корбаны

11 Хәзер инде Мәсих монда булган яхшы нәрсәләрнең Баш
Рухание булып килде. Ул бөегрәк вә камилрәк, кеше кулы сал-
маган һәм бу фани дөньяныкы булмаган чатыр аркылы барды.
12 Иң изге урынга Мәсих кәҗә вә бозау каны белән түгел, ә ба-
ры бер мәртәбә Үз каны белән керде, кешеләргә мәңгелек ко-
тылу тәэмин итте. 13 Чөнки әгәр дә үгез һәм кәҗә каны яисә
корбан итеп яндырылган яшь бозау көле, хәрәм булганнар өс-
тенә сибелеп, тәнне тышкы яктан чистарта икән, 14 Мәсих каны
безне чагыштырып булмаслык дәрәҗәдә күбрәк чистартачак бит!

---

* 9:4 *Манна* – борынгы Исраил халкын коллыктан азат итеп Ми-
сырдан чыгаргач, чүлдә туйдыру өчен Аллаһы күктән җибәреп
торган ризык.

Ул мәңгелек Рух аркылы Үзен Үзе кимчелексез корбан рәве-
шендә тапшырды, һәм, без тере Аллаһыга хезмәт итә алсын
өчен, Аның каны безнең вөжданнарыбызны үлемгә китерүче
гамәлләрдән чистартыр.
[15] Шуңа күрә Мәсих, иске килешү вакытында кылынган гө-
наһлардан кешеләрне Үз үлеме белән коткарып, Аллаһы тара-
фыннан чакырылганнар вәгъдә ителгән мәңгелек мирасны ала
алсыннар өчен, яңа килешүне Урнаштыручы булды. [16] Әгәр дә
васыять* бар икән, аны язган кешенең үлгәнен исбатларга
кирәк. [17] Чөнки васыять, аны язган кеше исән чагында, бернин-
ди дә көчкә ия булмый. Васыять аны язган кеше үлгәч кенә
көченә керә. [18] Шуның өчен беренче килешү* каннан башка
гамәлгә керә алмады. [19] Муса канун күрсәтмәләренең барысын
да халык алдында укып чыккач, кызыл йон вә һүссөп** чыбык-
ларын алып, бар халыкка һәм канун язылган төргәкнең үзенә
бозау, кәҗә каны белән су сибеп чыкты. [20] Ул: «Бу – килешүне
раслаучы кан. Аллаһы сезгә ул килешүне үтәргә әмер бирде», –
диде. [21] Ул шулай ук чатырга һәм анда булган, Аллаһыга гыйба-
дәт кылганда кулланылган барлык әйберләргә кан сибеп чык-
ты. [22] Канун бар нәрсәнең диярлек кан белән пакьләндерелүен
таләп итә, һәм кан түгелмичә ярлыкау булмый.
[23] Күктәге үрнәк буенча җирдә төзелгән нәрсәләр шул рә-
вешле чистартылырга тиеш иде, ләкин күкнеке яхшырак кор-
баннар белән пакьләндерүне таләп итә. [24] Чөнки Мәсих кеше
кулы белән төзелгән вә чын Изге йортның нибары күчермәсе
генә булган Изге йортка кермәде. Ул, безнең өчен Аллаһы ал-
дына барып басарга дип, күкнең үзенә керде. [25] Ул, баш рухани
һәр елны Иң изге урынга үз каны булмаган кан алып кергән
сыман, Үзен кабат-кабат корбан итәр өчен кермәде. [26] Әгәр дә
шулай булса, Мәсих, дөнья яратылганнан бирле, Үзен корбан
итеп, кабат-кабат газап чигәргә тиеш булыр иде. Ләкин Ул
Үзен корбан итү аша гөнаһны бетерер өчен, соңгы дәвердә ба-
ры тик бер мәртәбә килде. [27] Һәркем кайчан да булса бер үлеп,
аннары хөкем алдына басарга тиеш булган кебек, [28] Мәсих,
күпләгән кешенең гөнаһларын Үз өстенә алыр өчен, бер мәр-
тәбә корбан ителде, һәм Ул әле икенче тапкыр киләчәк, ләкин
инде кешеләрнең гөнаһларын йолу өчен түгел, ә Үзен көтеп
торучыларны коткару өчен киләчәк.

---

* 9:16, 18 *Васыять, килешү* – грек телендәге «диатеке» сүзенең «ки-
лешү» һәм «васыять» дигән мәгънәләре бар.
** 9:19 *Һүссөп* – яһүдләрнең дини йолаларында кулланыла торган
үсемлек.

10 [1]Канун – киләсе яхшы нәрсәләрнең төгәл чагылышы
түгел, ә аларның күләгәсе генә. Шуңа күрә ул, ел саен
бер үк корбаннар китереп, Аллаһы алдына килгән кеше-
ләрне беркайчан да камил итә алмый. [2]Әгәр дә канун моны
эшли алса, корбаннар китерүдән туктамаслар идемени? Чөнки,
бер тапкыр чистарынгач, гыйбадәт кылучылар үзләрен гөнаһлы
дип хис итми башларлар иде. [3]Әмма ләкин корбаннар ел саен
гөнаһ турында искә төшереп тора, [4]чөнки үгез каны белән кә-
җә каны кешенең гөнаһын юа алмый.

[5]Шуңа күрә, дөньяга килгәч, Мәсих:

«Син корбан китерүне дә, бүләк бирүне дә теләмәдең,
ләкин Син Минем өчен тән әзерләдең, – диде.
6 – Сине яндырылган хайван корбаннары да,
гөнаһлар өчен китерелгән корбаннар да сөендермәде.
7 Шунда Мин: „Йа Аллаһы, менә Мин,
Изге язма төргәгендә* Минем хакта язылганча,
Синең ихтыярыңны җиренә җиткерү өчен
килдем!“ –

дидем». [8]Шулай итеп, башта Ул: «Син корбаннар да, бүләкләр
дә, яндырылган корбаннар да, гөнаһ өчен корбаннар да ките-
рүне теләмәдең, алар Сине сөендермәде», – диде. Бу корбан-
нар канун буенча таләп ителүгә дә карамастан, Ул шулай диде.
[9]Аннары Ул: «Менә Мин, Синең ихтыярыңны җиренә җитке-
рер өчен килдем», – дип өстәде. Ул иске килешүне гамәлдән
чыгарып, икенчесен – Аллаһы ихтыярын үтәүне гамәлгә керт-
те. [10]Аллаһы ихтыяры буенча без Гайсә Мәсихнең Үз тәнен бер
мәртәбә һәм мәңгелек көчкә ия булган корбан итүе белән изге
ителдек.

[11]Һәр рухани, көн саен гыйбадәт кылып, күп тапкырлар шул
ук корбаннарны китерә, әмма алар кешене һичкайчан гөнаһ-
лардан арындыра алмый. [12]Ләкин бу Баш Рухани, гөнаһлар
өчен мәңгелек көчкә ия булган корбанны бер мәртәбә китер-
гәч, Аллаһының уң ягына утырды. [13]Шул вакыттан алып Ул
дошманнарының Үз аягы астына баскыч итеп салынуын көтә.
[14]Чөнки бер корбан белән Ул изге ителүчеләрне мәңгегә камил
кылды.

[15]Бу хакта безгә Изге Рух та шаһитлек кыла. Башта Ул бо-
лай ди:

16 «Киләчәк көннәрдә Мин алар белән төзиячәк килешү
шушы, – ди Аллаһы.

---

* [10:7] *Изге язма төргәге* – ул заманда язмалар төргәк формасында булган (русча – свиток).

– Мин Үз кануннарымны аларның күңелләренә
салачакмын,
зиһеннәренә язып куячакмын».
[17] Аннары Ул болай дип өсти: «Аларның гөнаһларын вә явыз
эшләрен Мин инде беркайчан да искә алмам». [18] Болар киче-
релгән икән, гөнаһ өчен корбан бирүнең инде кирәге юк.

Нык торыгыз!

[19] Шулай итеп, имандаш туганнар, Гайсә каны белән без Иң
изге урынга ышаныч белән керә алабыз, [20] Ул безгә яңа вә тере
юлны ачкан. Бу юл пәрдә, ягъни Аның тәне аша бара. [21] Безнең
Аллаһы йорты башында торучы бөек Руханиебыз бар. [22] Шуңа
күрә, әйдәгез, Аллаһыга ихлас күңел вә иман ышанычлылыгы
белән, күңелләребез гөнаһлы вөжданнан чистарынган, тән-
нәребез чиста су белән юылган хәлдә Аллаһыга якынайыйк.
[23] Үзебез икърар иткән өметкә нык тотыныйк, чөнки безгә
вәгъдә биргән Зат тугрылыклы. [24] Әйдәгез, бер-беребезгә игъ-
тибарлы булыйк, бер-беребезне мәхәббәт вә изге эшләргә
дәртләндерик. [25] Кайберәүләр кебек, гыйбадәт кылу өчен бергә
җыелудан баш тартмыйк, киресенчә, бер-беребезгә көч биреп,
тагын да ныграк дәртләндереп торыйк, чөнки Раббы көненең
якынлашуын күреп торасыз.

[26] Әгәр дә без, хакыйкатьне танып белгәннән соң, аңлы рә-
вештә гөнаһ кылуыбызны дәвам итәбез икән, гөнаһлар өчен
инде бернинди корбан да калмый. [27] Ә ул чагында инде хөкемне
һәм Аллаһының дошманнарын яндырачак, бернине дә кызга-
нып тормаячак утны куркынып көтеп торасы гына кала. [28] Муса
канунынннан баш тарткан кеше, ике яисә өч шаһит күрсәтүе
нигезендә, һич кызганусыз үлемгә дучар ителә. [29] Алай булгач,
Аллаһы Улын аяк астына салып таптаган, Аллаһы килешүенең
аны изгеләндергән канын нәҗес дип санаучы, мәрхәмәт Рухын
кимсетүче кеше ни дәрәҗәдә каты җәзага лаек соң? [30] Без: «Үч
алу Минем эш, Үзем кайтарып бирәчәкмен», – дигән һәм: «Ал-
лаһы Үз халкын Үзе хөкем итәчәк», – дигән Затны беләбез.
[31] Тере Аллаһы кулына эләгү коточкыч эш!

[32] Сез Аллаһы яктылыгы сезне яңа гына яктыртканнан соң бу-
лып үткән көннәрне исегезгә төшерегез. Ул чагында сез газап-
ларга каршы көрәшүдә нык тора идегез. [33] Кайвакыт сезне бар ха-
лык алдында мәсхәрәләделәр, сезне эзәрлекләделәр, кайвакыт
сез боларны үз башыннан кичергән кешеләр янәшәсендә булды-
гыз. [34] Сез тоткынлыктагы кешеләргә теләктәшлек иттегез, мил-
кегездән мәхрүм иткәндә сез сөендегез дә, чөнки үзегезнең әй-
бәтрәк, мәңгелек байлыгыгыз барын белә идегез. [35] Кыю булудан

туктамагыз, моның әҗере зур булачак. 36 Ләкин Аллаһы ихтыя-
рын үтәр өчен сезгә сабырлык кирәк, аны үтәгәннән соң Алла-
һы вәгъдә иткәнне алырсыз. 37 Чөнки, Изге язмада язылганча,

«Инде күп калмады,
һәм килергә тиешле Зат озак көттерми киләчәк.
38 Минем тәкъва кешем үзенең инануы белән яшәячәк,
ләкин әгәр чигенсә,
ул Миңа яраклы булмаячак».

39 Ләкин без иманнан баш тартып һәлак булучылардан түгел,
юк, без иманда торабыз һәм коткарылачакбыз.

Иман

11 1 Иман ул – без өметләнеп көткәннәрнең тормышка
ашуына ышану, күренмәгән нәрсәләргә инанган булу.
2 Безнең борынгы ата-бабаларыбыз шундый иман арка-
сында Аллаһыдан хуплау алган.

3 Галәмнең Аллаһы сүзе белән булдырылганын һәм күзгә кү-
ренүче нәрсәнең күзгә күренми торган нәрсәдән барлыкка
килгәнен без иман аркылы аңлыйбыз. 4 Һабил Аллаһыга, иман
белән, Кабилныкына караганда әйбәтрәк корбан китергән.
Иманы өчен Аллаһы аның корбаннарын хуплады һәм аны хак
кеше дип раслады. Иманы аркылы Һабил, үзе исән булмаса да,
безгә әле һаман сөйли. 5 Иман аркасында Ханух, үлемне кичер-
мичә, бу дөньядан алынган. Аны бер җирдән дә таба алмады-
лар, чөнки Аллаһы аны Үз янына алган иде. Аның турында, ул
дөньядан алынганчы Аллаһыга ярый алган, дип әйтелә Изге
язмада. 6 Иман китерми торып Аллаһыга ярап булмый, чөнки
Аңа килүче һәркем Аллаһының барлыгына вә Аны ихластан эз-
ләгән кешеләргә әҗерен бирми калмаячагына инанырга тиеш.
7 Иман аркасында Нух, нәрсәләр буласы турында Аллаһыдан
кисәтү алгач, ләкин әле аны күрмәс борын, Аңа буйсынып,
гаиләсен коткару өчен көймә төзегән. Аның иманы дөньяны
хөкем иткән, һәм иманы аркасында Аллаһы аны хак дип игъ-
лан иткән.

8 Иман аркылы Ибраһим, Аллаһы чакыргач, буйсынып, ки-
ләчәктә үзенә мирас дип вәгъдә ителгән җиргә киткән, гәрчә
кая барганын белмәсә дә. 9 Иман белән ул вәгъдә ителгән илдә
килмешәк булып яшәгән. Исхак вә Ягъкуб кебек үк, ул да ча-
тырларда яшәгән, алар да аның белән бергә, Аллаһы вәгъдә ит-
кәнне алырга тиеш булган. 10 Чөнки ул рәссамы вә төзүчесе
Аллаһы булган, мәңгелек нигезле шәһәрне көткән.

11 Иманы аркасында Ибраһимның хатыны Сара үзе дә, инде
карт булса да, балага уза алган, чөнки ул үзенә вәгъдә биргән

Аллаһыны ышанычлы дип исәпләгән*. [12] Шулай итеп, тәне
инде картайган Ибраһим күктәге йолдызлар кадәр күп санлы
вә диңгез ярындагы исәпсез-хисапсыз ком бөртекләре кадәр
токым бирде.

[13] Барлык бу кешеләр иманнарын саклап үлгәннәр. Алар үз-
ләренә вәгъдә ителгәннәрне, кабул итмичә, ерактан гына
күргәннәр һәм сәламләгәннәр. Алар бу дөньяда үзләренең
килмешәк вә юлчылар гына икәнлекләрен таныганнар. [14] Бо-
лай дип әйтүче кешеләр үзләренең чын ватаннарын эзләүләрен
күрсәтәләр. [15] Әгәр дә алар үзләре калдырып киткән ил турын-
да хәтерләренә төшереп уйлаган булсалар, анда кире кайту
мөмкинлеге дә булган булыр иде. [16] Юк, алар әйбәтрәк илгә –
күк иленә омтылганнар. Шуңа күрә аларның Аллаһыны үз
Аллаһысы дип тануы Аллаһыга оят түгел; чөнки Ул алар өчен
шәһәр әзерләп куйган.

[17-18] Ибраһим, Аллаһы тарафыннан сыналганда, иманы ар-
касында Исхакны корбанга тәкъдим итте. Ул Аллаһының
вәгъдәсен алган булса да һәм аңа: «Синең нәселең Исхак аша
килә», – дип әйтелгән булса да, ул үзенең бердәнбер улын кор-
бан итәргә әзер торды. [19] Ибраһим Аллаһының үледән терелтә
алуына исәп тотты, һәм Исхак, үледән терелтелүне алдан күр-
сәтүче билге буларак, әтисенә кире кайтарылды.

[20] Киләчәккә иман белән караучы Исхак Ягъкуб белән Эсау-
га фатихасын бирде. [21] Иман аркылы Ягъкуб үләр алдыннан
Йосыфның ике улына да фатиха бирде һәм, таягына таянган
килеш, Аллаһыга табынып баш иде. [22] Иман аркылы Йосыф го-
меренең ахырында Исраил халкының Мисырдан чыгачагы ту-
рында сөйләде һәм үз сөякләрен нәрсә эшләтергә икәнен әйтте.

[23] Иман аркылы Мусаның ата-анасы Муса туганнан соң өч
ай буена аны яшереп сакладылар, чөнки аның гадәттән тыш
матур бала булуын күрделәр, аларны патша фәрманы куркыт-
мады. [24] Иман аркылы Муса, олы кеше булгач, фиргавен кызы-
ның угылы дип йөртелүдән ваз кичте. [25] Гөнаһтан кыска вакыт-
лы ләззәт алуга караганда Аллаһы халкы белән бергә газаплар
кичерүне мәгъкульрәк күрде. [26] Ул булачак әҗерне карап торды
һәм, шуңа күрә, Мәсих хакына хурлык кичерүне Мисыр бай-
лыкларыннан кадерлерәк исәпләде. [27] Иман аркылы Муса, пат-
шаның ачуыннан курыкмыйча, Мисырдан чыкты. Үз алдында

---

* 11:11 Грек теленнән бу аятьне: «Иманы аркасында Ибраһим, инде үзе карт, хатыны Сара бала тудыруга сәләтсез булса да, эти кеше була алган, чөнки ул үзенә вәгъдә биргән Затны ышанычлы дип исәпләгән» дип тә аңларга мөмкин.

күзгә күренми торган Аллаһыны күргән кебек булганлыктан, ул
түзде. 28 Иман аркылы ул, беренче булып туганнарны һәлак
итүче фәрештә Исраил халкының балаларына кагылмасын
өчен, ишекләргә кан сибү һәм Коткарылу бәйрәме үткәрде.
29 Иман аркылы Исраил халкы Кызыл диңгезне коры җирдән
баргандай атлап чыкты, ә мисырлылар шуны ук эшләп карагач,
һәммәсе дә батып үлде.

30 Иман аркылы Исраил кешеләре шәһәрне тышкы яктан җиде
көн рәттән әйләнеп чыккач, Әрихәне әйләндереп алган таш
диварлар ишелеп төште. 31 Иман аркылы бозык хатын Рәхәб,
Исраил шымчыларын дус дип кабул иткәнгә күрә, Аллаһыны
тыңламаучылар белән бергә һәлак ителмичә, котылып калды.

32 Шуннан да артыгын сөйләп торырга кирәкме икән? Гиде-
он, Барак, Шимшон, Ифтах, Давыт, Шамуил вә пәйгамбәрләр
турында сөйләп торырга вакытым җитмәс иде. 33 Алар иман
белән патшалыкларны буйсындырдылар, гаделлек урнаштыр-
дылар, вәгъдә ителгәнгә ирештеләр. Арысланнарның авызла-
рын яптылар, 34 ярсулы утны сүндерделәр, кылычтан котылып
калдылар. Аларның көчсезлеге көчкә әйләнде, сугышта алар
куәтле булдылар һәм чит ил гаскәрләрен качарга мәҗбүр итте-
ләр. 35 Кайбер хатыннар үлгән якыннарын тере килеш кире ал-
дылар. Бүтәннәре, үледән әйбәтрәк терелүгә ирешү өчен, азат
ителүдән баш тартып, җәзаландылар. 36 Кайберәүләрне мыскыл
иттеләр, аларны камчы белән кыйнадылар, кайберләренә хәтта
богау кигезелде, алар төрмәләргә ябылды. 37 Аларны ташлар
атып үтерделәр, гәүдәләрен пычкы белән урталай кистеләр,
кылычтан үткәрделәр. Алар сарык вә кәҗә тиреләренә төренеп
йөрделәр, башлары мохтаҗлыктан чыкмады, аларны эзәрлек-
ләделәр, кыйнадылар. 38 Дөнья бу затларга лаек түгел иде. Алар
чүлләрдә, тауларда, мәгарәләрдә, упкыннарда каңгырып йөрде.

39 Алар һәммәсе дә иманнары өчен Изге язмада әйбәт бәя
алдылар, ләкин берсе дә, җирдә яшәгән чагында, үзләренә
вәгъдә ителгәнне алмады. 40 Бу кешеләр бары тик безнең белән
генә камиллеккә ирешсен өчен, Аллаһы безнең өчен әйбәтрәк
бер нәрсә ниятләде.

Гайсәдән күзебезне алмыйк

12 1 Безнең тирә-ягыбызда шаһитләр шулкадәр күп! Шуңа
күрә, әйдәгез, юлыбызда торган бар киртәне алып
ташлыйк, безне җиңел генә алдап йөртүче гөнаһларны
калдырыйк һәм үзебезгә билгеләнгән ярыш юлын сабырлык
вә ныклык белән йөгереп үтик. 2 Гайсәдән – иманны Барлык-
ка китерүче вә Камилләштерүчедән күзебезне һәрдаим алмый

торыйк. Үзен киләчәктә көткән шатлык хакына хачка кадаклану хурлыгына игътибар итмичә, Ул хачта үлүне кичерде, хәзер менә Аллаһы тәхетенең уң ягында утыра. 3 Гөнаһлылар тарафыннан шундый каршылыкны кичергән Гайсә турында уйлагыз; бу күңелегезне төшермәскә һәм Аллаһыга ышанудан туктамаска ярдәм итәр.

4 Сезнең әле гөнаһка каршы сугышта кан түккәнче каршылык күрсәткәнегез булмады. 5 Ата кеше үз балаларына эндәшкән сыман, Аллаһы сезгә:

«Улым Минем, Раббың шулай тәрбияләгәнгә гамьсез карама,
гаебеңне күрсәткәндә күңелеңне төшермә.
6 Раббы Үзе яраткан кешеләрне үгетләп төзәтә
вә улы дип кабул иткән һәр кешене тәрбияли», –
дигән дәртләндерү сүзләрен оныткансыз. 7 Сезнең газап чигүегез тәрбияләнүгә алып килә. Бу – Аллаһы сезгә Үз балалары итеп карый дигән сүз. Атасы тәрбия бирмәгән бала бармыни?
8 Әгәр дә сез һәркем үтәргә тиешле тәрбияне үтмисез икән, димәк, сез чын угыллар түгел, ә җилдән туган балалар. 9 Моннан тыш, безнең һәммәбезнең дә җирдә безне тәрбияләгән аталары булды һәм без аларны ихтирам итә идек. Ә рухларыбызның Атасына без тагын да ныграк буйсынырга тиеш түгелмени? Аңа колак салу безгә яшәү бирә бит! 10 Безнең аталарыбыз безне беркадәр вакыт буена, үзләре иң яхшы дип тапкан, ләкин бик үк камил булмаган чаралар белән тәрбияилиләр, ләкин Аллаһы безне, Аның изгелегенә катнаша алсыннар дип, үз иминлегебез хакына тәрбияли. 11 Безне тәрбияләгәндә бу гамәл шатлык түгел, ә авырту китерүче чара булып күренә. Ләкин соңрак тәрбия узган кешеләргә ул уңыш китерә: имин вә Аллаһыга мәгъкуль тормыш бирә.

12 Шуңа күрә хәлсез кулларыгызны, калтыранган көчсез тезләрегезне ныгытыгыз. 13 Аксаучы аяк тәмам имгәнмәсен, киресенчә, сәламәт булсын өчен, туры юлдан йөрегез.

Какшамас патшалык

14 Барлык кеше белән тынычлыкта яшәргә һәм изге булырга омтылыгыз, чөнки изге булып яшәмәсә, беркем дә Аллаһыны күрмәячәк. 15 Карагыз аны, беркем дә Аллаһының мәрхәмәтеннән мәхрүм калмасын; ачы тамырлы үлән үсеп чыгып, беркемгә дә бәла-каза китерерлек булмасын һәм күпләрне нәҗесләмәсен.
16 Карагыз аны, беркем дә җенси йөгәнсезлеккә бирелмәсен, бер ашарлык аш өчен, олы угыл буларак бирелергә тиешле хокукларны саткан Эсау кебек, әхлаксыз тормыш белән яшәмәсен.

17 Белгәнегезчә, соңыннан ул фатиха алырга теләгән, ләкин
кире кагылган. Бу хакта күз яшьләре белән сораса да, булган
хәлне берничек тә үзгәртә алмаган.

18 Сез кагылырга мөмкин булган, дөрләп янган Синай тавы-
на – караңгыга да, давылга да килмәдегез. 19 Сез быргы тавышы-
на да, тыңлаучылар бүтән ишетергә теләмәгән сүзләр сөйләүче
тавышка да килмәдегез. Ул сүзләрне ишеткән кешеләр болар-
ны бүтән сөйләмәүне үтенгәннәр, 20 чөнки алар: «Хәтта бу тауга
хайван кагылса да, аны ташлар атып үтерергә тиешле», – дигән
боеру сүзләренә түзә алмаганнар. 21 Бу күренеш шундый кур-
кыныч булган, хәтта Муса да: «Мин куркуымнан тетрәнәм», –
дигән. 22 Юк! Сез Сион тавына, күктәге Иерусалимга – тере
Аллаһы шәһәренә килдегез! Сез шатлыклы тантанага җыелган
меңләгән фәрештәләр янына килдегез. 23 Сез исемнәре күккә
язып куелган беренче туган балалар җыенына килдегез. Сез
Аллаһыга, бар кешене Хөкем кылучы янына, камилләштерел-
гән тәкъва кешеләрнең рухлары янына килдегез. 24 Сез яңа
килешүне Урнаштыручы булган Гайсә янына вә Аның Һабил
канынннан әйбәтрәк сөйләүче сибелгән каны* янына килдегез.

25 Карагыз аны, үзегезгә сөйләүче Аллаһыны кире какмагыз.
Җирдә сөйләгән чагында кешеләр Аны тыңламаган өчен җәза-
сыз калмаган икән, күктән торып кисәткәндә Аңардан баш тарт-
сак, без тагын да зуррак җәзага дучар булачакбыз. 26 Ул чагында
Аның тавышы җирне дер селкетте, ләкин Ул хәзер: «Мин җирне
тагын бер тапкыр тетрәтәм, һәм җирне генә түгел, күкне дә», –
дип вәгъдә итә. 27 «Тагын бер тапкыр» дигән сүзләр шуны бел-
дерә: тотрыклы нәрсәләр генә калсын өчен, һәр тотрыксыз,
ягъни, бар ителгән нәрсә юкка чыгарылачак. 28 Безгә какшамас
патшалык бирелә, шуңа күрә, әйдәгез, рәхмәтле булыйк һәм
Аллаһыга мәгъкуль рәвештә тирән ихтирам белән, куркынып
Аңарга табыныйк, 29 чөнки безнең Аллаһыбыз – йота торган ут.

Аллаһыга ошаган тормыш

13 1 Бер-берегезне туганнар кебек яратудан туктамагыз.
2 Кунакчыллык күрсәтергә онытмагыз; болай эшләп,
кайберәүләр, үзләре дә белмичә, фәрештәләрне кунак
иткәннәр. 3 Төрмәдәге кешеләрне, алар белән үзегез дә тоткын-
лыкта булган кебек, исегездә тотыгыз. Газап чигүче кешеләр-
не, үзегез дә алар белән газап чиккән сыман, исегездә тотыгыз.

---

* 12:24 *Сибелгән кан* – Тәүраттан билгеле булганча, рухани, пакьлән-
дерү өчен, кешеләрнең гөнаһлары өчен чалынган корбанның ка-
нын килешү сандыгы өстенә сипкән.

[4] Никахны һәрьяклап югары бәяләгез, никахыгыз чиста булыр-
га тиеш, чөнки иренә яисә хатынына хыянәт иткән вә бозык
тормыш белән яшәгән кешене Аллаһы хөкем итәчәк. [5] Байлык
яратмагыз, булганына канәгать булып яшәгез, чөнки Аллаһы:
«Сезне беркайчан да калдырмам вә беркайчан да ташламам», –
дигән. [6] Шуңа күрә кыю булыйк, чөнки без:

«Аллаһы – минем Ярдәмчем,
мин курыкмам.
Кеше миңа нәрсә эшли алсын?» –

дип әйтә алабыз.

Аллаһыга яраклы корбаннар

[7] Сезгә Аллаһы сүзен җиткергән җитәкчеләрегезне исегездә
тотыгыз, аларның гомер нәтиҗәләре турында уйлап, иманна-
рын үрнәк итеп, аларга иярегез. [8] Гайсә Мәсих кичә дә, бүген
дә һәм мәңгегә шундый ук.

[9] Һәртөрле чит-ят тәгълиматлар сезне туры юлдан читкә алып
китмәсен. Йөрәкләрегезне ризык ашау турындагы кагыйдәләр-
не тоту белән түгел, ә Аллаһының мәрхәмәте белән ныгытырга
кирәк. Мондый кагыйдәләр аларны үтәүчеләргә файда китер-
мәгән. [10] Безнең корбан китерү урыныбыз бар, чатырдагы хез-
мәтчеләрнең андагы корбанны ашарга хакы юк. [11] Баш рухани
хайван канын Иң изге урынга гөнаһлар бәрабәренә корбан ките-
рергә алып керә, ә хайван түшкәләре исраиллеләрнең вакытлы
торак урынының тышында яндырыла. [12] Шуның аркасында Гай-
сә дә, халыкны Үзенең каны белән изгеләндерер өчен, шәһәр
капкасы тышында газап чикте. [13] Шуңа күрә, әйдәгез, без, Ул
кичергән хурлыкны кичереп, вакытлы торак урынының тышкы
ягына Аның янына чыгыйк. [14] Чөнки биредә, җирдә, безнең даи-
ми тора торган урыныбыз юк, ләкин без килергә тиешле шәһәр-
не көтәбез. [15] Шуңа күрә Гайсә аркылы Аллаһыга даими рәвештә
данлау корбаны китерик, Аның исемен телебез белән мактыйк.
[16] Кешеләргә игелек эшләүне, үзегездә булганны бер-берегез
белән бүлешүне онытмагыз – бу Аллаһы ярата торган корбан.

[17] Җитәкчеләрегезне тыңлагыз вә аларга буйсыныгыз. Алар,
хисап бирергә тиешле кешеләр буларак, сезнең җаннарыгыз
турында кайгырталар. Әгәр аларны тыңлыйсыз икән, алар шат-
ланып эшләрләр, тыңламасагыз, кайгырып эшләрләр, һәм бу
сезнең өчен файдалы булмас.

[18] Безнең өчен дога кылыгыз. Без намусыбызның чиста булу-
ына ышанабыз, чөнки бар нәрсәдә дөрес гамәл кылырга тели-
без. [19] Мин сездән, Аллаһы сине безнең янга тизрәк кайтарсын
иде, дип дога кылуыгызны аеруча үтенәм.

Дога вә сәламләү сүзләре

[20] Мәңгелек килешүне раслаучы кан аркасында Раббыбыз
Гайсәне, сарыкларның бөек Көтүчесен, тынычлык Аллаһысы
үледән терелтте. [21] Үзенең ихтыярын үтәр өчен Аллаһы сезне
һәр яхшы нәрсә белән тәэмин итсен, һәм Гайсә Мәсих аша
безгә Үзенә мәгъкуль булганны эшләсен. Мәңгелек дан Мә-
сихкә. Амин.

[22] Имандашларым, сездән бу хатымда биргән киңәшләремә
түземлелек белән колак салуыгызны үтенеп сорыйм, чөнки мин
бит кыска гына итеп яздым. [23] Безнең туганыбыз Тимутенең
азат ителгәнен сезгә белдерергә телим. Әгәр дә ул тиздән ми-
нем янга килсә, мин аны үзем белән бергә алып, сезне күрергә
килермен.

[24] Барлык башлыкларыгызга вә Аллаһының барлык изгелә-
ренә сәлам. Италиядән булган имандашларыбыз сезгә сәлам
юллый. [25] Барыгызга да Аллаһының мәрхәмәте булсын.